

Loparska beseda

broj 12
prosinac 2012.

Općinsko vijeće – Punim
plućima u novu 2013.
godinu

Koncepcija održivosti
razvoja turizma – nužnost
danas, prioritet sutra

DVD Lopar proslavilo
30. obljetnicu osnutka i
uspješnog rada

Umjetnost u pijesku –
prvi Festival skulpture u
pijesku

Prvi festival sambe

Prva smotra klapa –
“Lopar 2012.”

“Encian Rab treking
2012.” – 5. izdanje

Pa da će Bog dobra
dat!

RIJEČ UREDNIKA

Dragi čitatelji,

iza nas je još jedna turistička sezona, mnogi će reći i više nego uspješna, i još se nismo uspjeli ni okrenuti oko sebe, a božićni blagdani su nam već pred vratima. Da, vrijeme leti i čini nam se kao da su ljetne vrućine i gužve trajale do jučer, iako smo ponešto iz sezone "arhive" već i zaboravili, ali zato je tu Loparska beseda da nas, prije no što zakoračimo u novu 2013. godinu, podsjeti na sve što smo radili i uradili u ovoj.

Bilo je tu puno zabavnih, kulturnih i sportskih aktivnosti, puno rada od strane Općine Lopar, Centra za kulturu Lopar, Turističke zajednice općine Lopar, Komunalnog poduzeća "Lopar Vrutak" i udruga na području Lopara, ali upravo zato i puno uspješnih rezultata. Turističku sezonu obilježili smo i s nekoliko novih događanja, pa su se tako ove godine po prvi puta održali Festival skulpture u pijesku, Festival sambe i Smotra klapa.

U rubrici Zanimljivosti iz loparske prošlosti donosimo članak o loparskoj laji, a u Crtici za kraj članak u izvornom loparskom čakavskom izričaju, koji će, vjerujem, mnoge nasmijati. U istom tonu, na kraju se u Malom rječniku čakavštine, prisjetite nekoliko domaćih beseda, jer upravo je to naša namjera – da Loparska beseda očuva loparsku besedu od zaborava!

Od srca vam želimo da predstojeće blagdane dočekate u što ljepšem raspoloženju i da u novu godinu zakoračite s puno ljubavi i radosti u srcu!

Centar za kulturu Lopar
Sandra Paparić, ravnatelj

Blagoslovljen Božić i sretnu novu 2013. godinu želi vam uredništvo Loparske besede!

SADRŽAJ

2 RIJEČ UREDNIKA

3 OPĆINA LOPAR

3 Punim plućima u novu 2013. godinu

5 Svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Lopa

6 TZO LOPAR

6 TZO Lopar - uspješno ostvarenje većine ciljeva u 2012.

8 Konceptcija održivosti razvoja turizma – nužnost danas, prioritet sutra

9 Sylvia & Ulrich Gonsior preko 30 godina vjerni loparu

9 Studijsko putovanje

10 LOPAR VRUTAK

10 2012. godina uspješna za "Lopar Vrutak" d.o.o.

12 IMPERIAL d.d.

12 Rezultati ovogodišnje turističke sezone i planovi za sljedeću

13 UDRUGE

13 UVDR Lopar - aktivnosti UVDR-a Lopar

14 DVD Lopar

-DVD Lopar proslavilo 30. obljetnicu osnutka i uspješnog rada

-Predstavnici DVD-a Lopar na "Mimohodu sjećanja" u Vodicama

-Tradicionalni vatrogasni izlet

16 FOTOREPORTAŽA

18 POZIVNICA

18 Dan župe i Dan lavande

18 Umjetnost u pijesku - prvi Festival skulpture u pijesku

19 Gitara na mjeseci

20 6. Loparska noć

20 Pješčane skulpture u fotografiji: izložba "Lopar – pješčani raj"

20 Prva smotra klapa – "Lopar 2012."

21 Sudionici 6. Loparske noći na izletu u Motovunu

22 Ribarske fešte

22 Prvi festival sambe

23 Koncert Tria Preisinger - "Dd Beča do Broadwaya"

23 Mala Gospa 2012.

24 DJEČJI KUTAK

24 "Hrvatska volontira" u Loparu

24 Jesenske radosti naših mališana

25 SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

25 Za "Loparski tići" samo riječi hvale

25 Lopar dočeka sudionike "Radlfruehlinga Kvarner 2012."

26 Županijske igre dobrovoljnih darivatelja krvi u Loparu

WW

OPĆINA LOPAR

PUNIM PLUĆIMA U NOVU 2013. GODINU

Piše: Damir Paparić, predsjednik Općinskog vijeća Općine Lopar

I ove smo godine vrlo rano donijeli rebalans proračuna, ali zbog značajnijeg povećanja prihoda. Tako da do sada imamo izvršenje preko 16 milijuna kuna. U protekloj godini u Loparu je investirano preko 50 milijuna kuna, što nije zanemariva brojka za ovako malo mjesto.

4. prosinca 2012. godine prošlo je točno 6 godina otkad je službeno Općina Lopar počela s radom. Tog dana 2006. godine konstituirano je Općinsko vijeće svojom prisegom kao i načelnik svojom. Od tada je Lopar krenuo sasvim novim putem i počeo se strelovito razvijati. Mislim da je sada i najvećim skepticima jasno da smo odabrali dobar put i da smo bili u pravu kad smo tvrdili da samostalno možemo puno brže napredovati, a što je bio jedini pravi razlog za odvajanje.

I ove smo godine vrlo rano donijeli rebalans proračuna, ali zbog značajnijeg povećanja prihoda. Tako da do sada imamo izvršenje preko 16 milijuna kuna. U protekloj godini u Loparu je investirano preko 50 milijuna kuna, što nije zanemariva brojka za ovako malo mjesto. Treba napomenuti da je veliki dio posla ovdje odradila lokalna samouprava, naročito što se tiče prostorno - planske dokumentacije, rješavanja imovinsko - pravnih pitanja, otkupa i prodaje zemljišta itd.

Što se tiče rada Općinskog vijeća, u godinu dana održali smo niz radnih sjednica, četiri svečane i dvije skupštine komunalnog poduzeća "Lopar Vrutak".

Na vijeću je doneseno niz odluka od kojih ću spomenuti samo neke:

- Proračun Općine Lopar za 2012.
- Godišnji plan upravljanja pomorskim dobrom za 2012. godinu
- Prijedlog javnog poziva za dodjelu javnih površina
- Nacrt Ugovora o sufinanciranju izgradnje vodospreme Lopar

za 2012. i 2013. godine između "Vrela" d.o.o. i Općine Lopar

- Nacrt izmjene Odluke o određivanju zona paušalnog plaćanja boravišne pristojbe

- Prijedlog Plana davanja koncesija na području Općine Lopar za 2012. godinu

- Prijedlog Odluke o komunalnom doprinosu

- Program javnih potreba Općine Lopar u sportu, kulturi i prosvjeti za 2012. godinu

- Prijedlog donošenja Odluke o potpisivanju Sporazuma s Gradom Rabom – izgradnja zaobilaznice Gornja Supetarska Draga
- Prijedlog donošenja Zaključka o potpisivanju Kupoprodajnih ugovora za nekretnine na kojima se predviđa izgradnja polivalentne sportske dvorane

- Nacrt Sporazuma između Općine Lopar i "Konzuma" d.d.

- Odluka o izradi Urbanističkog plana uređenja - UPU turističke i sportske zone Livačina

- Prijedlog Ugovora za projektiranje ceste od odlagališta Sorinj do rta Sorinj

- Nacrt Odluke o jediničnim iznosima naknada položajnih zona za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru

- Nacrt Odluke o određivanju broja etaža kojima se dopušta ozakonjenje

- Prijedlog Odluke o izradi Urbanističkog plana uređenja - UPU poslovne zone Sorinj s proširenjem

- Prijedlog donošenja Zaključka o prijateljstvu i suradnji između

OPĆINA LOPAR

Općine Lopar i Općine Vladislavci

- Prijedlog donošenja Zaključka o izradi projektne dokumentacije za ishodovanje građevinske dozvole za izgradnju benzinske postaje
- 29.12.2011. donesen je Prostorni plan uređenja Općine Lopar, sigurno najvažniji dokument za razvoj mjesta i općine
- Niz drugih odluka važnih za funkcioniranje općine kao institucije i samog mjesta

Od objekata koji se rade, skoro je gotova nova vodosprema, značajni su zahvati u radnoj zoni koja se polako privodi svojoj svrsi. Izvedeni su radovi na vodovodu "Vrutak-Pičuljani" gdje će radna zona dobiti vodu i iz pravca Lopara. Uskoro počinju radovi na benzinskoj pumpi koja bi trebala biti gotova do sezone. Priprema se i najveći projekt, a to je sportska dvorana za koju je većina zemljišta već otkupljena. Isto tako, intenzivno se radi, zajedno s Gradom Rabom, na rješavanju saniranja i upravljanja odlagalištem Sorinj.

Kroz svoje odluke i proračun Općine, Općinsko vijeće je podržalo mnoga događanja iz društvenog i kulturnog života, a veseli nas činjenica da je takvih događanja u Loparu svake godine sve više.

Drage Loparke i Loparani, svima vam u osobno ime i u ime Općinskog vijeća Općine Lopar želim čestit Božić i uspješnu novu 2013. godinu, a dragim prijateljima i gostima da se ugodno osjećaju u Loparu i zajedno s nama proslave ove dane.

OPĆINA LOPAR

SVEČANA SJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA OPĆINE LOPAR

Piše: Sandra Paparić

07. rujna s početkom u 10,00 h održano je posvećenje zavjetne kapelice sv. Nikole na rtu Sorinj. Obnovljenu do kraja ove godine sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske, kapelicu je posvetio biskup krčki mons. Valter Župan. Nakon toga, u Kongresnoj dvorani Turističkog naselja "San Marino" održana je Svečana sjednica Općinskog vijeća Općine Lopar. Pozdravivši goste i uzvanike, predsjednik Općinskog vijeća, g. Damir Paparić održao je uvodni govor, a nakon njega isto je učinio i načelnik Općine Lopar, g. Alen Andreškić, obojica se osvrćući na proteklu godinu u Općini: radove, projekte, planove i dosadašnja postignuća.

Među gostima na sjednici su bili: g. Josip Borić, saborski zastupnik; gđa Đulija Malatestinić, pročelnica Upravnog odijela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb; g. Miljenko Domijan, glavni konzervator Ministarstva kulture RH; g. Oleg Butković, gradonačelnik Novog Vinodolskog; gđa Rosanda Krstinić Guščić, gradonačelnica Raba, te g. Berislav Dumić, predsjednik Gradskog vijeća; g. Tomislav Klarić, gradonačelnik Bakra; g. Toni Juranić, načelnik Općine Baška; g. Mario Barković, gradonačelnik Otočca.

Ovom svečanom prilikom uručene su nagrade učenicima iz Lopara koji su cijelo svoje osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje prošli s odličnim uspjehom. To su: Vinko Beg, Ena Paparić, Melani Pećarina (osnovna škola) od kojih su Vinko

Beg i Ena Paparić primili nagradu i za učenike generacije; te Lorena Andreškić i Andrea Škarić (srednja škola).

Načelnik i predsjednik Općinskog vijeća Općine Lopar dodijelili su posebna priznanja: g. Miljenku Domijanu za poseban doprinos njegovanju loparske kulturno – povijesne baštine i obnovi sakralne arhitekture; Srednjoj školi Markantuna de Dominisa koja ove godine slavi 50 godina postojanja, gđici Snježani Perić iz Lopara, autorici stihova mnogih uglazbljenih klapskih i drugih pjesama (među kojima i trenutno najpopularnijih: Ne more mi bit i Nisam te sriće) koja u svojim stihovima njeguje čakavsko narječje i poseban loparski izričaj.

Posebno priznanje dobila je i Općina Vladislavci s načelnikom, g. Nedjeljkom Radićem, s kojom Općina Lopar njeguje posebne prijateljske odnose te je potpisala tzv. Povelju o prijateljstvu.

U glazbenom dijelu programa nastupili su: klapa Rab, Glazbena škola Ivan Matetić Ronjgov Rijeka – područni odjel Rab pod vodstvom profesorice Nataše Balyk, loparski pučki pjevači i kantautor Zvonko Palić – Jonathan.

TZO LOPAR

TZO LOPAR - USPJEŠNO OSTVARENJE VEĆINE CILJEVA U 2012.

Piše: Marin Mušćo, direktor TZO – a Lopar

TZO Lopar je u 2012. godini, shodno zadanom Programu rada, ostvarila većinu svojih ciljeva, a to su:

- dovođenje turista u destinaciju kroz razne promotivne aktivnosti (sajamski nastupi, turističke burze, internetske stranice i facebook, udruženo oglašavanje, prijem studijskih grupa, suradnja s novinarima, tiskanje kataloga i promotivnih materijala...)

- sudjelovanje u uređenju mjesta u funkciji turizma kroz proširenje smeđe signalizacije, nabavka urbane opreme i dječjih igrala, uređenje zelenih i cvjetnih površina, uređenje i održavanje plaža i javnih wc-a, tuševa, šetnica, pristupa plažama... i to pretežito u suradnji s Općinom Lopar i KTD-om "Lopar Vrutak"

- osmišljavanje i organizacija kulturno-zabavnih manifestacija (karnevalski program, ribarske fešte, nastupi folklor, koncerti, animacija na plaži, razni eventi poput festivala sambe...), sportskih manifestacija (teniski turnir Sun Adria cup, malonogometni i boćarski turnir Mala Gospa, trekking natjecanja...), ekoloških manifestacija ("Neka školji budu bolji", akcije čišćenja pristupa plažama, loparskih uvala, subvencionirana prodaja sadnica cvijeća...), te ostalih manifestacija (Alpe Adria Fest, Festival skulpture u pijesku, smotra klapa...), kao i potpora manifestacijama u organizaciji dugih institucija i udruga (Centra za kulturu, udruga s područja Općine Lopar, TZG-a Rab...)

- koordinacija članova TZ-a i ostalih subjekata uključenih u turistički promet kao i edukacija istih (kroz projekte poput "Kvarner family", zborove iznajmljivača, koordinacije za pripremu sezone...)

- sudjelovanje u izradi planova razvoja turizma na području Lopara (kroz primjedbe i sugestije na PPU PGŽ, kroz idejna rješenja za dodatne sadržaje...), te aktivnosti na provođenju Akcijskog plana razvoja turizma Općine Lopar

- uključivanje u projekte "Volim Hrvatsku" ("Plavi cvijet" i "Čovjek ključ uspjeha u turizmu"), te natječaje Ministarstva turizma i PGŽ-a. Ove godine od PGŽ-a smo dobili 45.000 kn za projekt "Sv. Marin", Danica Graovac i Dejan Dumić su najbolji djelatnici u PGŽ-u u svojim zanimanjima, a Rajska plaža je osvojila 3. mjesto za uređenost.

Svim članovima turističke zajednice od srca želimo sretnu i još uspješniju 2013. godinu!

TZO LOPAR

Osvrt na ostvareni turistički promet za razdoblje I-IX 2012.

Vrsta kapaciteta	IX/2011.		IX/2012.		INDEX 12./11.		PROJEKCIJA 2013.	
	dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja	dolasci	noćenja	dolasci	noćenja
TN SAN MARINO	17.811	115.986	18.808	116.175	106	100	19.000	118.000
HOTEL EPARIO	483	3.361	650	3.751	134	113	650	3.800
AC SAN MARINO	32.394	266.729	31.668	265.029	98	99	32.500	267.000
KAMP IRC RAB	1.013	6.251	905	6.462	89	103	1.000	6.500
PRIV. SMJEŠTAJ	34.475	253.104	37.969	286.212	110	113	38.000	290.000
ODMARALIŠTA	330	2.282	317	2.269	96	99	300	2.200
UKUPNO	86.506	647.713	90.317	679.898	104	105	90.550	687.500

Privatni smještaj

PRUŽAOCI USLUGA	br. ležaja	IX/2010.		IX/2011.		2012.		INDEX 12./11.	
		dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja
Obrtnici	595	4.269	30.275	4.683	31.635	5.571	37.484	119	118
Paušalci	3.514	24.067	175.272	26.125	184.304	29.018	213.302	111	116
UKUPNO	4.109	28.336	205.547	30.808	215.939	34.589	250.786	112	116

Ukupan broj dana popunjenja u hotelima je 103 dana, u kampovima 75 dana, a u odmaralištima 76.

U privatnom smještaju prosjek popunjenosti je 62 dana.

Za obrtnike je prosječan broj dana popunjenja 63 dana (lani 53), a za iznajmljivače u paušalu 61 dan (lani 54).

Prosječna duljina boravka ukupno iznosi 7,5 dana, u hotelima 6,2, u kampovima 8,3 a u privatnom smještaju 7,3 dana.

Nekomercijalni dolasci i noćenja

PRUŽAOCI USLUGA	br. ležaja	2010.		2011.		2012.	
		dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja	dolazaka	noćenja
Vikendaši	942	2.902	29.942	3.667	37.165	3.380	35.426

Promet u lukama nautičkog turizma

	2011.	2012.	I 12/11.
Broj izdanih vigneta	934	1117	120
Broj plovila s naplaćenom BP	117	143	122
Naplaćeni iznos (kn)	59 950	71 550	119

TZO LOPAR

KONCEPCIJA ODRŽIVOSTI RAZVOJA TURIZMA – NUŽNOST DANAS, PRIORITET SUTRA

Piše: Dominik Paparić

Pojam održivog razvoja proizlazi iz pojma općeg razvoja i sve ljudske aktivnosti utječu na njega; to je globalni problem jer ne zahvaća samo pojedinu zemlju, regiju ili kontinent. S obzirom na sve veće iskorištavanje resursa, zagađenje okoliša, globalne klimatske promjene, ekonomsku i političku nejednakost u svijetu, širenje gladi i bolesti, energetske krize, rast populacije i druge globalne, odnosno lokalne probleme, koncepti održivosti ključni su za opstanak života kakav poznajemo.

Održivi razvoj često se spominje u različitim sferama javnog života, no svjedoci smo da se u praksi ti koncepti slabo razumiju i još slabije provode. Svako raspravljanje o održivom razvoju ima u sebi implementirane pojmove rasta (kretanje neke eko-nomske pojave u kvantitativnom smislu, npr. rast (broja noćenja) i razvoja (novo kretanje i ciljevi koje želimo ostvariti u sadašnjosti i budućnosti, npr. razvoj nautičkog turizma) koje zauzimaju središnje mjesto u ekonomskoj teoriji i praksi. Shodno tome, pojam održivog razvoja proizlazi iz pojma općeg razvoja i sve ljudske aktivnosti utječu na njega; to je globalni problem jer ne zahvaća samo pojedinu zemlju, regiju ili kontinent. Turbulentno turističko tržište i sve veće potrebe i želje turista dovode do toga da su turizam i održivost međuzavisne i međusobno uvjetovane pojave, a resurs je temeljni razvoj turizma.

Načela održivog razvoja temelje se na načelima:

- 1) EKOLOŠKE ODRŽIVOSTI – razvoj usklađen sa ekološkim procesima, biološkim različitostima i resursima
- 2) SOCIOKULTURNE ODRŽIVOSTI – proizlaze iz društvenih funkcija turizma, a manifestiraju se prvenstveno kroz socijalizaciju među ljudima
- 3) EKONOMSKE ODRŽIVOSTI – optimalno upravljanje resursima na način da ih mogu/moraju koristiti i buduće generacije

Globalni problem razvoja turizma predstavljen je u dokumentu "Agenda 21" koji je usvojen na Konferenciji UN-a o okolišu i razvoju održane u Rio de Janeirou 1992. godine gdje se predlaže niz međusobno usklađenih akcija koje će razvoj učiniti gospodarski, društveno i ekološki održivim. U razvojnog smislu održivi razvoj ima za cilj zadovoljiti sve potrebe privremenih posjetitelja (turista), dugoročno održati kvalitetu okoliša (resursa) i budućim generacijama omogućiti da na izvornim svojstvima prirodnih i društvenih resursa nastave razvijati turizam. Postizanje ovakvog razvoja zahtjeva da akteri na svim razinama, od lokalne do nacionalne, moraju postupati u skladu s principima održivog razvoja, a neophodno je razumjeti, prepoznati i zadovoljiti potrebe turista, osigurati preduvjete za profitabilno poslovanje, investirati u obrazovanje i trening zaposlenih, inzistirati na zaštiti i obnovi prirodnog bogatstva, poštovati kulturne vrijednosti i različitosti, te osigurati kontinuiranu aktivnu ulogu države. No, sve je jasnije kako ćemo zbog brzine klimatskih promjena i prevelikog pritiska na resurse koji osiguravaju energiju, imati sve više problema i sa zadovoljenjem potreba sadašnjih generacija.

S obzirom na sve veće iskorištavanje resursa, zagađenje okoliša, globalne klimatske promjene, ekonomsku i političku nejednakost u svijetu, širenje gladi i bolesti, energetske krize, rast populacije i druge globalne, odnosno lokalne probleme, koncepti održivosti ključni su za opstanak života kakav poznajemo. Zahtijeva nov način razmišljanja temeljen na dogovorenim vrijednostima demokratskog društva. To je okvir za oblikovanje razvojnih politika i strategija kontinuiranog napretka, a oslanja se na ideju prema kojoj se ne smije ugrožavati budućnost generacija koje dolaze. Ključni čimbenik su ljudi sa svojim raznim ulogama i aktivnostima, a upravo će samo informirani i educirani sudionici i građani moći odgovorno odlučivati o održivom razvoju svoja kraja.

TZO LOPAR

SYLVIA & ULRICH GONSIOR PREKO 30 GODINA VJERNI LOPARU

Piše: Marin Mušćo

Niti za vrijeme ratnih godina nisu prestali biti vjerni svom drugom domu – Loparu, a u dosadašnjih trideset godina su preko pedeset puta posjetili naše mjesto i svoje domaćine Nenu i Anta Paparića. Oni su Sylvia i Ulrich Gonsior iz Koblenza (Njemačka) koji za Lopar i za svoje domaćine nalaze samo riječi hvale.

Kako je to uobičajeno za goste koji nas svojim dolaskom preko 30 godina itekako zadužuju, u vijećnici Općine Lopar upriličen je prijem od strane načelnika i direktora TZO –a, prilikom kojeg im je predano priznanje za dugogodišnju vjernost, simbolični poklon, a ono što je njima možda najvrijednije, razgovor s razmjenom iskustava i ponekim prijedlozima, kako bi naše mjesto bilo još urednije i ljepše, te iznova privlačilo zaljubljenike poput Sylvie i Ulricha. Hvala im od srca!

STUDIJSKO PUTOVANJE

Piše: Marin Mušćo

Za članove Općinskog vijeća i Turističkog vijeća općine Lopar 23. i 24. studenog organizirano je studijsko putovanje u Sloveniju u svrhu razgledavanja termalnih rijeka, atrakcija i sadržaja koji privlače turiste van glavne turističke sezone.

Budući da je za područje Općine Lopar napravljena Studija opravdanosti ulaganja u Zatvorenu rivijeru, a u izradi je idejno rješenje izgradnje aquaparka, smatralno se potrebnim prikupiti neka praktična saznanja iz okruženja.

Prilikom putovanja posjećene su terme Olimia u Podčetrteku, terme Atlantis u Ljubljani, terme Snovik u Kamniku, terme Ptuj, te Terme 3000 u Moravskim toplinama.

Kako su svake terme specifične po kapacitetu i načinu poslovanja, sudionici studijskog putovanja mogli su doći do mnogih korisnih informacija i na neki način zamisliti funkcioniranje nekih od posjećениh termi na području Lopara.

Zaključeno je da bi u Loparu mogao egzistirati neki manji oblik termi, ne pretjerano velikog kapaciteta, a aquaparkovi su svakako potreban segment u dodatnoj ponudi destinacije, osobito za djecu.

Ono na čemu moramo poraditi je prilagođavanje turističke ponude zahtjevima današnjih turista, marketinške aktivnosti raditi parcijalno za ciljane skupine turista i razraditi turističku ponudu mjesta u što više detalja.

LOPAR VRUTAK D.O.O.

2012. GODINA USPJEŠNA ZA "LOPAR VRUTAK" D.O.O.

Piše: Zdenko Jakuc, direktor "Lopar Vrutka" d.o.o.

Bez skromnosti možemo konstatirati da je u ovoj gospodarskoj krizi na području RH bilo više općina kao Općina Lopar i više komunalnih društava poput našeg, koji se bave cijelim nizom investicija i djelatnosti u svrhu boljeg komunalnog uređenja i naravno zapošljavanja, teret gospodarske krize bio bi sigurno manji.

Na kraju kalendarske 2012. godine i još jedne uspješne ljetne turističke sezone, možemo se osvrnuti i na rad "Lopar Vrutka" d.o.o. u ovoj godini.

Pet godina djelovanja "Lopar Vrutka" d.o.o. najbolje se vidi u komunalnom uređenju općine Lopar, a s obzirom na ostvarene prihode, kao i na broj djelatnika, tvrtka postaje i sve veći i značajniji gospodarski čimbenik u općini Lopar. Bez skromnosti možemo konstatirati da je u ovoj gospodarskoj krizi na području RH bilo više općina kao Općina Lopar i više komunalnih društava poput našeg, koji se bave cijelim nizom investicija i djelatnosti u svrhu boljeg komunalnog uređenja i naravno zapošljavanja, teret gospodarske krize bio bi sigurno manji. Naime, pokazalo se da su u manjim sredinama i na otocima lokalna samouprava i komunalna društva u vlasništvu lokalne samouprave jedini pokretači investicija, odnosno zapošljavanja.

Na sakupljanju i odvozu otpada i dalje je održan visoki standard i po tome smo sigurno pri vrhu, ne samo u RH, nego i daleko šire. Odvoz krupnog otpada funkcionira na najvišoj razini, na poziv se stiže u roku od nekoliko sati i time se sprječava gomilanje krupnog otpada na ulicama ili cesti. Naravno da je odvoz krupnog kućnog otpada (stari namještaj, elektronski uređaji i sl.) uračunat u mjesečnu naknadu i ne plaća se posebno. Napominjemo da vrtni i građevinski otpad nije kućni otpad i tretira se zasebno.

Ono s čime nismo zadovoljni je selektivno odlaganje otpada za oporabu (reciklažu) već u samim domaćinstvima, osim nekoliko mlađih (bolje educiranih) obitelji. Sakupljanjem i reciklažom otpada postižu se sinergijski učinci; čuva se okoliš odnosno zdravlje ljudi, smanjuje se količina otpada na deponijama, zapošljavaju se ljudi na procesu sakupljanja i odvoza otpada za oporabu, čuvaju se prirodni resursi i manja je potreba za energijama (struja, nafta) kod prerade otpada, od postupka proizvodnje iz sirovina.

Stoga papir, karton, PET i PAT ambalažu (plastika), staklene boce i staklenke, metale i metalnu ambalažu (limenke, sprejevi i sl.) čuvajte u svojim prostorima (podrum, garaža) do pojave većih količina, nakon čega će ih "Lopar Vrutak" dalje zbrinuti.

Svjesni smo načina života na ovim prostorima i tradicije ovčarstva i ribarstva, no umjesto da otpad pri klanju (iznutrice, koža) i čišćenju ribe stavljate u kontejnere, što je i Zakonom o otpadu zabranjeno, zakopajte ih ispod masline ili neke druge voćke. Maslina će vam biti zahvalna već kod sljedećeg uroda, a naša općina i otok čišći jer se sprječavaju neugodni mirisi, mogućnosti zaraze i smanjuju štetočine (štakori, miševi).

Biljni otpad (ostaci voća i povrća, ljuske jaja, talog kave, pokošena trava, pepeo iz drva, grančice) sačinjavaju 30% kućnog otpada, i najveći dio nepotrebno završava na deponiji otpada umjesto da ga domaćinstva kompostiraju i time sebi osiguraju kvalitetno organsko gnojivo za svoje vrtove ili maslinike. Kompostiranje je lako jer je prirodni proces koji se stalno odvija u prirodi uz pomoć mikroba, a dovoljno je pronaći mjesto u svom vrtu gdje se postavlja komposter. Postoje PVC komposter i vrlo se povoljno nabavljaju u trgovačkim centrima, no može se vrlo lako napraviti od letava i sl.. Bolje je aerobno kompostiranje od anaerobnog (bez prisustva zraka) koje se odvija u jamama, jer je proces kompostiranja brži i dobiva se kvalitetniji kompost. Ovisno o vrsti materijala koji se kompostira dobro je dodati i malo vapna radi smanjivanja pH vrijednosti, odnosno kiselosti i pokriti tankim slojem zemlje te povremeno promiješati slojeve. Radi ubrzanja procesa i kvalitete komposta moguće je dodavati enzime, kupovne ili napravljene preparate u svom domaćinstvu (čaj od kamilice, koprive ili preslice i dr.) Odlučite li se kompostirati, rado ćemo vam pomoći savjetom.

Na sustavu odvodnje otpadnih voda Lopar nije bilo incidenata, a manja zaštopavanja priključaka domaćinstava rješavala su se promptno. Na sustavu odvodnje stalno je dežurstvo i u zimskim mjesecima.

LOPAR VRUTAK D.O.O.

Uz financijsku pomoć "Hrvatskih voda" pristupilo se sanaciji CS3, odnosno ugradnji pročišćivača zraka, čime će se na najfrekventnijem dijelu (turističkom) ukloniti neugodni mirisi. Ukupna vrijednost projekta je preko pola milijuna kuna.

Čišćenje plaža konstantno se poboljšava i od ove godine imamo brodicu u svom vlasništvu koja služi za čišćenja plaža "ozada" i odvoz otpada sa istih. Zahvaljujemo TZO-u Lopar na suradnji i organizaciji ekoloških akcija čišćenja plaža kao i na sufinanciranju jednog dijela troškova čišćenja plaža. Urednosti plaža pridonio je i sustav ležaljki i suncobrana na plaži, a tvrtka time ostvaruje i značajne prihode.

Također, u suradnji sa TZO-om Lopar i Centrom za kulturu Lopar izvršeno je niz priprema i raspreda ribarskih fešti, "Loparske noći", Male gospe i sličnih manifestacija (Dan lavande, otvorenje kupališne sezone i sl.), te koristimo ovu priliku da pohvalimo takvu suradnju.

Cvjetne površine su unatoč izrazito lošoj klimatskoj godini (suša, posolica) povećane (veći broj vaza), te postoji tendencija proširenja cvjetnih površina u skladu s financijskim mogućnostima tvrtke i Općine Lopar koja to najvećim dijelom financira. Bez pretencioznosti, košnja u općini Lopar najbolja je na otoku, gdje se pored parkova i frekventnih prometnica redovito kose i sve nerazvrstane ceste, prostor "Melka", kao i groblje i okoliš naših crkvi.

Redovitim uređenju pridonose i konstantna ulaganja i izgradnja kamenih vaza, potpornih kamenih zidica, šetnica i sl., a iste usluge radimo i za druge tvrtke, "Imperial" i sl.

U zadnjih nekoliko godina intenzivno se širi i gradi javna rasvjeta na cijelom prostoru općine Lopar. U skladu s potrebom smanjivanja potrošnje energije, kao i svjetlosnog zagađenja, prioritet će nam biti daljnje širenje ekološke rasvjete, te zamjena postojeće konvecionalne rasvjete ekološkom. Održavanje, odnosno zamjena žarulja vrši se po uočavanju problema ili dojava građana. Zahvaljujemo svima koji su svojim pozivom sud-

jelovali u otklanjanju kvara na javnoj rasveti, te pozivamo sve sumještanke i sumještane da bez ustručavanja prijave uočeni kvar na javnoj rasveti.

Na javnim parkiralištima napravljen je pomak kod naplate sezonskih parkirnih karata. Isto tako dodatno je uređen (tamponiran) put prema plaži "Ciganka". U sljedećim godinama prioritet će nam biti asfaltiranje iste prometnice, kao i uređenje parkirališta – ugibališta uz istu cestu, te uređenje ostalih parkirališta.

U suradnji s Općinom Lopar i Lučkom upravom Rab, započelo se na uređivanju naših lučica.

I dalje vršimo uslugu prodaje karata za trajektnu liniju Lopar - Valbiska, kao i cijeli niz usluga za građanstvo, usluge paukom i traktorom.

Zahvaljujemo se Općinskom vijeću Općine Lopar i načelniku Općine Lopar na ukazanom povjerenju. Njima, kao i svim našim poslovnim partnerima te svim korisnicima naših usluga želimo čestit Božić i sretnu novu 2013. godinu!

IMPERIAL D.D.

REZULTATI OVOGODIŠNJE TURISTIČKE SEZONE I PLANOVI ZA SLJEDEĆU

Piše: Vlado Miš, direktor "Imperiala" d.d.

Naši planovi i predviđanja za 2013. godinu baziraju se na osiguranju i postizanju razine poslovanja najmanje iz 2012. godine., uz određena poboljšanja, više izražena financijskim nego fizičkim pokazateljima.

Turistička sezona je iza nas, a s rezultatima možemo biti zadovoljni, posebno imajući u vidu da je vrlo uspješnu 2011. bilo teško nadmašiti. Tome je posebno pogodilo stabiliziranje njemačkog i austrijskog tržišta s kojeg se bilježi znatan porast prometa, čime su kompenzirani negativni učinci s tržišta Italije, Mađarske, Slovenije, te domaćeg tržišta, na kojima je izraženo recesijsko ozračje. Naravno, pozitivno su utjecale i vremenske prilike, te povoljan raspored vjerskih blagdana, a i negativna previranja u Grčkoj, moramo priznati, idu u prilog.

No, najznačajniji utjecaj na rezultate "Imperiala" d.d. su učinci dosadašnjih ulaganja koja omogućavaju porast kvalitete, stabilnost na turističkom tržištu, rast konkurentnosti, postepenu promjenu strukture gostiju, te povećani prihod. Sve druge okolnosti koje su utjecale na rezultate ovogodišnje turističke sezone nemaju dugoročan aspekt i ne mogu biti osnova za planiranje naredne i idućih turističkih sezona. Zato planiranju naredne turističke sezone pristupamo opet oprezno, uvažavajući sve naše prednosti i nedostatke, te sve izraženiju neizvjesnost zbog produbljenja nestabilne gospodarske situacije u većem dijelu Europe, no sa uvijek prisutnom dozom optimizma, vjerom u naše mogućnosti i resurse.

Naši planovi i predviđanja za 2013. godinu baziraju se na osiguranju i postizanju razine poslovanja najmanje iz 2012. godine., uz određena poboljšanja, više izražena financijskim nego fizičkim pokazateljima. Planirana ulaganja za pripremu naredne turističke sezone iznose oko 5 mil. €ura. Veće investicije su izgradnja unutarnjeg i vanjskog bazena G.H. "Imperial", obnova i modernizacije centralnog dijela AC-a "San Marino" s pomoćnim prostorima, trgovinom i sobama, koje će biti na razini 4 zvjezdice i koje će kao rezidencijalni objekt nositi naziv "RESIDENCE AC SAN MARINO". Nadalje, modernizacija i obnova preostala dva sanitarna čvora i nabava dodatnih mobilnih kućica s pratećom infrastrukturom i hortikulturnim uređenjem. Planirano je i kompletno uređenje šetnice ispred AC-a "San Marino" koja će značajno podići vizualni dojam cijelog kampa i tog dijela Lopara. U TN-u "San Marino" planira se ulaganje u kotlovnicu i postavljanje sunčanih kolektora, te nastavak ulaganja u okoliš objekata.

S obje Turističke zajednice dogovorene su zajedničke sajamske i promidžbene aktivnosti, a u dogovoru s Općinom Lopar, pomoći ćemo i lokalne projekte koji su nam od zajedničkog interesa u okviru financijskih mogućnosti.

Ta suradnja javnog i realnog sektora od strateškog je značaja za

razvoj destinacije.

Dakle, i za narednu turističku sezonu većina planiranih ulaganja "Imperiala" su na području Općine Lopar, tj. 60% ili 3 mil. €ura, ne računajući ulaganja u marketinške aktivnosti koje će za 2013. godinu biti pojačane, posebno za objekte u Loparu. Bez novih ulaganja ne mogu se očekivati povećanja turističkog prometa, a svaki, čak i manji, razvojni projekt znači unapređenje turističke destinacije i jačanje njene konkurentnosti.

Pred nama je razdoblje povijesnog značaja za tvrtku, koja će uskoro obilježiti 50-godišnjicu postojanja, jer "Imperialu" d.d. predstoji proces privatizacije. Uprava Društva već 10 godina intenzivno radi na svom prijedlogu modela kojim se izbjegava prodaja cijelog Društva na tržištu i moguća tajkunizacija. Taj prijedlog modela je već nekoliko puta bio mijenjan i dopunjavan, ali suština je ostala nepromijenjena. Po konačnom prijedlogu koji će uskoro biti prezentiran u Vladi RH i nadležnom ministarstvu, planira se provedba modela ORD-a (Organiziranog radničkog dioničarstva) i izdavanje jednog dijela Društva (hotel "Eva" i dio TN-a "Suha Punta") kojega će većinski vlasnik – RH privatizirati uz pomoć strateškog partnera. Provedbom tog modela, državni portfelj bi izašao iz strukture vlasništva Društva, a zaposlenici "Imperiala" d.d. bi kupnjom dijela dionica preuzeli kontrolu nad budućnošću "Imperiala". Sve to izgleda vrlo jednostavno, ali je zapravo vrlo zahtjevno i složeno. No, ovo je šansa ove "garniture" managmenta i zaposlenika, to je naša misija u kojoj vidimo priliku za unapređenje poslovanja tvrtke, jača razvojne aktivnosti, bolju motiviranost, interes i zadovoljstvo zaposlenih. A to je ujedno interes i države i cijele destinacije. Takvih primjera već ima u Hrvatskoj i odlično funkcioniraju, a priliku i suglasnost za provedbu ovakvog modela ne dobiva baš svatko.

Zato ćemo ustrajati, tim više što ulaskom u EU, hrvatski turizam postaje "priznati" i cjenjeniji proizvod i čime se otvaraju nove prilike onima koji budu htjeli i znali iskoristiti te nove mogućnosti.

A zaposlenici "Imperiala" su već dokazali da – mogu i znaju.

UDRUGE

UVDR LOPAR

Aktivnosti UVDR-a Lopar

U drugoj polovici godine Udruga veterana Domovinskog rata sudjelovala je u raznim aktivnostima, a ovom ćemo prilikom pokušati dati mali kronološki pregled.

Među prvim aktivnostima u drugoj polovici godine vrijedi spomenuti sudjelovanje u uređenju pješačke staze do plaže "Stolac" 19. svibnja, te u potrazi za nestalom turistkinjom 5. i 7. lipnja.

Povodom obilježavanja Dana državnosti 25. lipnja, Udruga je s Općinom Lopar organizirala prigodan program, pa je tako u jutarnjim satima sa svojim gostima i uzvanicima nazočila svetoj misi u crkvi Sv. Ivana Krstitelja, a nakon mise, uslijedilo je na mjesnom groblju, otkrivanje nadgrobničkih spomen ploča osmorici umrlih hrvatskih branitelja. Ploče su bile pokrivene hrvatskom zastavom koje su tom prilikom uručene obiteljima umrlih branitelja. Svečanu prigodu popratila je u istom tonu klapa Rab, a zatim su članovi UVDR-a Lopar pozvali uzvanike na prigodan domjenak i druženje prilikom otvaranja novog prostora Udruge u zgradi Općine Lopar.

13. srpnja članovi Udruge su demonstrirali potezanje mreže na ribarskoj fešti u "San Marinu".

2. kolovoza smo obišli i zapalili svijeće na grobljima otoka Raba poginulim i umrlim braniteljima.

4. kolovoza povodom obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, te Dana hrvatskih branitelja posjetili smo ličko ratište. U organizaciji Grada Raba, Općine Lopar i braniteljskih udruga iz Domovinskog rata, oko 120 Rabljana posjetilo je mjesto stradavanja rapskih branitelja za vrijeme Domovinskog rata. Program obilježavanja nastavljen je u nedjelju, 5. kolovoza, polaganjem vijenaca na mjesnom groblju Lopar, zatim svetom misom u crkvi Sv. Ivana Krstitelja, te prigodnim druženjem u prostorijama Općine Lopar.

Za kraj programa na Rajskej plaži "Crnika" upriličena je ribarska fešta u čast Dana pobjede i svih hrvatskih branitelja.

Sudjelovali smo i u obilježavanju dana "Hrvatska volontira" 21. rujna, pomažući mališanima iz Dječjeg vrtića "Pahuljica" - područno odijeljenje Lopar i njihovim tetama, te ostalim volonterima urediti vanjsko dvorište vrtića, bojati stolice, tobogane i klupe.

Prilikom obilježavanja Dana neovisnosti i Dana hrvatskih branitelja, 8. listopada, organizirali smo tribinu o Domovinskom ratu u suradnji s Memorijalno – dokumentacijskim centrom Domovinskog rata i predavačima Ivanom Radošom i Antom Nazorom. Također je nakon svete mise i polaganja vijenaca na mjesnom groblju, upriličeno druženje na "Muli".

Zadovoljstvo nam je istaknuti i da smo sa ostalim braniteljskim udrugama otoka Raba, sudjelovali u izgradnji zavjetnog križa u suhozidu na trajektnom pristaništu Mišnjak.

24. listopada, prilikom obilježavanja Dana branitelja otoka Raba sudjelovali smo u memorijalnom malonogometnom turniru "Željko Borić", te ugostili ministra branitelja, g. Predraga Matića.

UDRUGE

DVD LOPAR

Piše: Marin Mušćo

DVD Lopar proslavilo 30. obljetnicu osnutka i uspješnog rada

8. lipnja 2012., točno na 30. obljetnicu sjednice Inicijativnog odbora za osnivanje DVD-a Lopar, upriličena je svečanost obilježavanja njegovog 30. rođendana. Najprije su članovi Upravnog odbora položili vijence i zapalili svijeće na grobovima svojih preminulih kolega, a uz brojne uzvanike održana je svečana sjednica DVD-a.

Tom prigodom osnivačima Društva podijeljene su zahvale u vidu statue vatrogasca, zatim zahvalnice pravnim i fizičkim osobama za doprinos u radu društva, te plamenice i medalje članovima DVD-a. G. Slavku Ivaniću, kao prvom predsjedniku, temeljem odluke Upravnog odbora i Skupštine DVD-a Lopar, dodijeljena je plaketa počasnog predsjednika DVD-a Lopar. G. Mirko Škarić, tajnik DVD-a Lopar i predsjednik Područne vatrogasne zajednice otoka Raba upoznao je prisutne s radom DVD-a u proteklih 30 godina.

Na sjednici je u ime Općine Lopar novu zastavu predsjedniku DVD-a Stanku Jakucu predao prof. Damir Paparić, predsjednik Općinskog vijeća, a posvetio je vlč. Frane Brozić. Možda najsvečaniji trenutak proslave bilo je potpisivanje Povelje o prijateljstvu između DVD-a Lopar i DVD-a "San Marino" Novi Vinodolski. Svima okupljenima riječi zahvale uputili su g. Velibor Topolovec u ime prijateljskih DVD-a, g. Alen Andreškić i g. Damir Paparić

u ime Općine Lopar, te g. Slavko Gauš u ime Vatrogasne zajednice PGŽ-a. Na kraju se predsjednik DVD-a Lopar, Stanko Jakuc, zahvalio svim pojedincima i institucijama na pomoći u radu Društva, te obećao jednako uspješan rad i ubuduće.

UDRUGE

Predstavnici DVD-a Lopar na "Mimohodu sjećanja" u Vodicama

Devet članova DVD-a Lopar sudjelovalo je 2. rujna ove godine na "Mimohodu sjećanja" u Vodicama. Mimohod je upriličen povodom pete godišnjice kornatske tragedije u kojoj je 30.08.2007. godine smrtno stradalo 12 vatrogasaca.

To je najveća vatrogasna nesreća u samostalnoj Republici Hrvatskoj i dužnost je svih građana naše države, a posebice vatrogasaca, da se barem na trenutak sjetu poginulih heroja. Delegacija je zapalila svijeće na spomen obilježju u centru Vodica te na centralnom križu u vodičkom groblju, a potom s tisućama vatrogasaca i ostalih udruga i mještana sudjelovalo u mimohodu od centra Vodica do groblja gdje su zapaljene svijeće i položen vijenac na novouređenoj zajedničkoj grobnici četvorice stradalih vodičkih vatrogasaca.

Tradicionalni vatrogasni izlet

Po već dobro uhodanom običaju, 30-ak članova DVD-a Lopar i njihovih gostiju otisnuli su se brodom na ribarenje i druženje. Izlet je bio planiran kao četverodnevni, no zbog lošeg vremena skraćen je za jedan dan, tako da je polazak bio 25.10. a povratak u Lopar 28.10.2012.

Tijekom izleta posjećen je otok Unije u Lošinjskom arhipelagu, te grad Cres.

Prvog dana bilo je ne baš uspješnog ribarenja ("hitanje" i "šustanje"), a drugog dana razgledavanje grada Cresa, kartanje i slobodno vrijeme.

Na povratku je donesena odluka da zbog lošeg vremena i još lošije prognoze propustimo Rabac, te se zbog sigurnosti vratimo u luku Lopar.

Loši uvjeti nisu pokvarili dobro raspoloženje, tako da je druženje nastavljeno i nakon uplovljavanja u Lopar.

Nadamo se da će nam sljedećeg puta vrijeme biti više naklonjeno.

Festival skulpture u pijesku

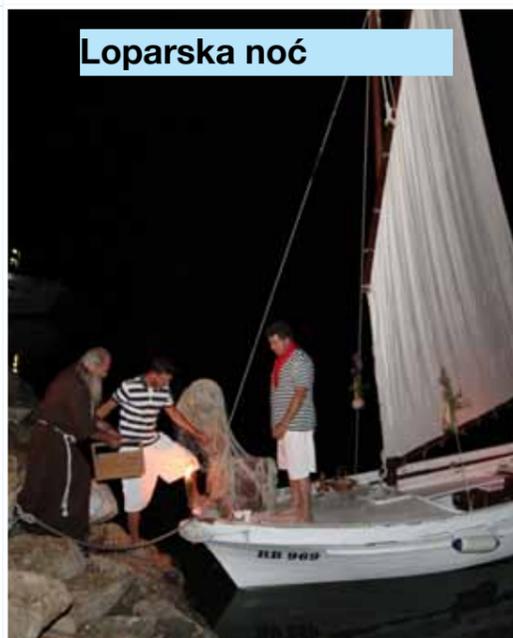
Festival sambe

Nastupi folklora

Loparska noć

Ribarske fešte

19.10 otvorena prva uljara u Loparu Vitomira Papičića

Mala gospa

POZIVNICA

Piše: Sandra Paparić

DAN ŽUPE I DAN LAVANDE

24. lipnja Lopar slavi "Ivanju", blagdan sv. Ivana Krstitelja – zaštitnika župe Lopar. Budući da se tradicionalno za taj dan rade tzv. "bubice" od lavande, uz Dan župe prigodno se uklopio i Dan lavande. Po završetku jutarnje svete mise, ispred crkve su gosti i posjetitelji bili počašćeni fritulama i pićem, nastupili su najmlađi članovi KUD – a "San Marino", a zatim je organizirana prodajna izložba suvenira i proizvoda od lavande ili na temu lavande: bubica, mirisnih vrećica, ručnih radova, decoupage radova, cvjetnih aranžmana i sl. Ista je prodajna izložba nastavljena i u večernjim satima duž šetnice u Sportskom centru. Turistima je posebno zanimljiva bila prezentacija izrade "bubica" jer su imali priliku naučiti na koji se način lavanda skuplja u svežnjic, savija i oblikuje u "bubicu".

UMJETNOST U PIJESKU - PRVI FESTIVAL SKULPTURE U PIJESKU

Od 12. – 15.06.2012. u Loparu se u organizaciji Centra za kulturu Lopar i TZO – a Lopar odvijao prvi Festival skulpture u pijesku (pokrovitelj Festivala je Općina Lopar, a sponzor Diona). Ideja o Festivalu je potekla iz činjenice da je Lopar nadaleko poznat po svojim prekrasnim pješčanim plažama i posebnom pijesku, a namjera organizatora bila je ne samo promovirati posebnost loparskih plaža i pijeska nego i umjetnost koja se iz njega može na originalne načine oblikovati. U tome su nam pomogli studenti kiparstva Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu: Paula Banić, Petar Čujo, Alana Kajfež, Petar Popijač, Carla Radnić, Josipa Vranjković, Martina Vrbljanin, Nikola Vudrag, Ana Šokčević sa svojim profesorima, g. Zlatkom Kauzlarićem – Atačom i g. Mirom Vucom, te g. Željko Ferenčić iz Vukovara. Podijeljeni u grupe ili pojedinačno, oni su kroz 3 dana s puno truda i mašte izradili 7 skulptura u pijesku (Ruka s djetetom, Moby Dick, Majka s djecom, Ležeći akt, Sirena, Sv. Marin i Brod). Po mišljenju stručnog žirija u koji su bili uključeni prof. Zlatko Kauzlarić – Atač, prof. Miro Vuco i publika koja je bodovala skulpture te su ti bodovi pribrojani bodovima obojice profesora, nagrađene su sljedeće skulpture: 3. mjesto – Brod, 2. mjesto – Sv. Marin te 1. mjesto - Sirena. Budući da je Festival bio zamišljen u dva dijela natjecanja, nagrađene su i najbolje fotografije s motivom pijeska. Žiri za odabir najbolje fotografije činili su ponovno prof. Zlatko Kauzlarić – Atač, prof. Miro Vuco i g. Željko Ferenčić koji se inače bavi fotografijom izvan svoje profesije. Od šestoro prijavljenih za najbolju fotografiju (Dolores Blagdan, Anka Ferenčić, Srdan Graovac, Manuela Lovrić Andreškić, Goran Novotny, Ivo Šubić) plaketu za 3. mjesto osvojila je fotografija Ive Šubića - Svjetlo na kraju tunela, za 2. mjesto fotografija Gorana Novotnya - Skok te za 1. mjesto fotografija Anke Ferenčić – Zvončica. Vrijedne ruke i maštovite ideje učinile su Rajsku plažu ovih dana mjestom okupljanja ne samo kupaca već i zainteresiranih prolaznika koji su s oduševljenjem obilazili skulpture, zato vjerujemo da je ovo početak - i to, možemo reći, poprilično uspješan početak njegovanja jedne duge tradicije Festivala skulpture u pijesku u Loparu.

POZIVNICA

GITARA NA MJESEČINI

2. srpnja u večernjim je satima održan gitaristički koncert Nevena Hrustića na Rajskoj plaži, u organizaciji Centra za kulturu Lopar i TZO-a Lopar. Tako su gosti, što oni koji su došli s namjerom da slušaju koncert, što slučajni prolaznici, mogli uživati u romantičnoj atmosferi koju su začiniili šum valova, pun mjesec i nježni zvukovi gitarističkih kompozicija poput "Sunflower" Henrya Mancinija, "Message to a friend" Pata Methenya, "Reflections" Andrewa Yorcka, "So long, Michael" Pierrea Bensusana...

Neven Hrustić je studirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kod profesora Istvána Rőmera i na Universität für Musik und darstellende Kunst u Grazu kod profesora Martina Myslivečka. Usavršavao se na seminarima mnogih renomiranih glazbenika (Zoran Dukić, Edin Karamazov, Goran Listeš, Thomas Offerman, Jens Wagner, Christina Pluhar, Shizuko Nori) u zemlji i u inozemstvu.

Kao solist i kao član ansambala nastupao je po cijeloj Hrvatskoj, uključujući nastupe na najznačajnijim festivalima (Dubrovačke ljetne igre, Glazbene večeri u sv. Donatu, Osorske glazbene večeri, Zagrebački ljetni festival), u SAD-u, Engleskoj, Austriji i Sloveniji. Suradivao je s brojnim hrvatskim i stranim glazbenicima, i sa ansablama Theatrum Musicum, Vittoria, Hortus Deliciarum, Responsorium, Carmina Slovenica, Orkestrom i Zborom HRT.

Snimao je za potrebe Hrvatske televizije, Hrvatskog radija i Slovenske televizije, u različitim kombinacijama izvođačkih sastava.

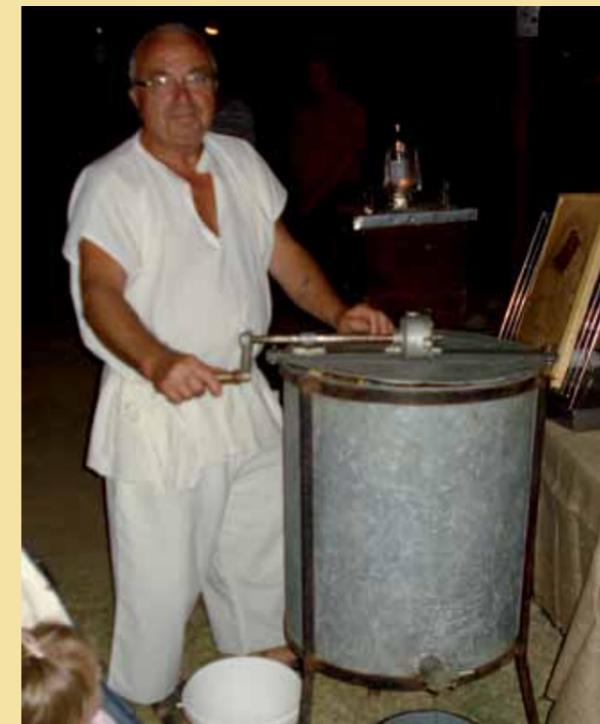
Posebno mjesto u njegovom radu zauzimaju kompozicije hrvatskih autora, od prvih tiskanih materijala u hrvatskoj glazbi pa sve do djela modernih kompozitora. Po prvi put je suvremeno izveo veći broj kompozicija iz starije hrvatske glazbe, od kojih treba izdvojiti zbirku canzonetta Francesca Sagabrie - prvog poznatog glazbenika porijeklom iz Zagreba.

6. LOPARSKA NOĆ

13. kolovoza Loparani su se "vratili svojim korijenima" u šestoj po redu manifestaciji Loparska noć. Unutar dvadesetak radionica loparski narodni običaji i tradicija ponovno su se prezentirali turistima oživljavajući stare alate, umijeća i zanate kojima su se Loparani bavili: prešanje grožđa, kuhanje rakije u "lambiku", češljanje vune, potezanje i krpanje ribarske mreže, vrcanje meda, obrada kamena, oblikovanje gline na lončarskom kolu, čuvanje ovaca u toru... Spremao se pečeni kukuruz, riba na gradele i tradicionalni "šuljčići" s pršutom ili slanom ribom. Kao podsjetnik na našu manifestaciju, posjetitelji su mogli izabrati među mnoštvom domaćih proizvoda i ručno izrađenih suvenira od prirodnih materijala. Svi sudionici manifestacije bili su odjeveni u narodnu nošnju ili u haljine i odore šivane posebno u tu svrhu.

Ove godine su u Loparskoj noći sudjelovali i članovi Matice hrvatske – ogranak Rab koji su izložili i predstavili rapsku lađu. Mlađi članovi KUD – a "San Marino" zaplesali su tanac, a nakon njihovog nastupa formirala se povorka za ispraćaj sv. Marina i sv. Lea u Italiju. Tako je naš klesar čijom se legendom Loparani posebno ponose, otplovio i ove godine brodicom s jedrom posebno pripremljenom za taj dan. Ovom prilikom zahvaljujem svim sudionicima manifestacije i apeliram da se ne izgubi entuzijizam za njezino održavanje jer upravo nas ovakav "povratak korijenima" čini posebnima u mnoštvu danas ponuđenih kulturno – turističkih proizvoda destinacije.

POZIVNICA

PJEŠČANE SKULPTURE U FOTOGRAFIJI: IZLOŽBA “LOPAR – PJEŠČANI RAJ”

Izložba “Lopar – pješčani raj” bila je otvorena od 6. do 16. rujna ove godine u prostoru Kongresne dvorane Turističkog naselja “San Marino”. Izložba je izbor najboljih fotografija svih autora koji su sudjelovali u fotografskom dijelu natjecanja prvog Festivala skulpture u pjesku u Loparu.

Slijed fotografija pratio je priču od početka do zatvaranja Festivala. Prve fotografije prikazivale su početak radova i sudionike s alatom potrebnim za oblikovanje skulptura, sljedeća grupa fotografija bile su fotografije pojedinačnih dovršenih skulptura, pa fotografije kojima smo nastojali prenijeti zanimanje publike tijekom ovog trodnevnog Festivala, i na kraju tri nagrađene fotografije, proglašene najboljima od stručnog žirija.

PRVA SMOTRA KLAPA – “LOPAR 2012.”

7. rujna u večernjim je satima u Loparu, na terasi Turističkog naselja “San Marino”, održana prva smotra klapa. Sudjelovali su loparski pučki pjevači i 7 klapa, redom: klapa Eufemija (M) iz Raba, klapa Volosko (Ž) iz Opatije, klapa Tić (M) – Tribalj, klapa Libar (Ž) – Privlaka, klapa Rab (M) iz Raba, klapa Sozal (Ž) iz Raba te klapa Ardura (M) iz Zadra.

Sve su se klape predstavile sa po dvije pjesme, a u završnom dijelu smotre, počastile su oduševljenu publiku s još dvije zajedničke izvedbe, nakon čega su pozdravljene velikim pljeskom, u nadi da će smotra klapa postati tradicija u Loparu, te da će se ovako nešto ponoviti i sljedeće godine.

POZIVNICA

SUDIONICI 6. LOPARSKE NOĆI NA IZLETU U MOTOVUNU

U subotu 22.09.2012. sudionici “Loparske noći” posjetili su Roč, Hum i Motovun u Istri, a cijelim ih je putem, na sreću, pratilo sunčano i toplo vrijeme.

Put ih je najprije doveo do Roča, malog naselja iz pretpovijesti smještenog na brdašcu na cesti Rijeka - Buzet - Buje. U srednjem vijeku tu je bila utvrda, a i središte glagoljaške djelatnosti. Prvi se puta spominje 1064. god. U mjesnoj crkvi Sv. Ante upisan je čuveni Ročki glagoljaški abecedarij 1200. god. Za Roč je vezana priprema za tisak prve knjige na hrvatskom jeziku,

MISAL iz 1483. god, a iz Roča je i njezin vlasnik Juri Žakan. Druge nedjelje u svibnju ovdje se održava i međunarodni susret harmonikaša. Roč je proglašen i zaštićen kao spomenik kulture od izuzetnog značaja.

Naši izletnici u pratnji vodičkinje zatim su krenuli u Hum, a na putu između Roča i Huma pratila ih je uz cestu smještena Aleja glagoljaša koja se sastoji od 10 kamenih obilježja posvećenih glagoljici i glagoljašima. Aleja započinje Stupom Čakavskog sabora, postavljenim 1977. godine, a završava u Humu zadnjim spomenikom, gradskim vratima.

To su tzv. Vrata Huma kroz koja se ulazi u najmanji grad na svijetu. Gradić se spominje već u XI. st. kao tadašnja utvrda. Tlocrt kaštela imao je oblik pravokutnika veličine 35 x 30 m. Ulaz u kaštel bio je iznutra, iz grada. Osnovna namjena kaštela bila je obrambena, ali je, naročito u ranijem razdoblju, u njemu bilo i sjedište feudalaca kojima je pripadao. Uz kaštel se postupno gradilo naselje. Grad se ni do danas nije razvijao izvan gradskih zidina pa je zbog svoje konačne veličine, dužine stotinjak metara i širine 35 m, to najmanji grad na svijetu.

Nakon Huma izletnici su posjetili Motovun (talijanski: Montona) gdje je bio organiziran i ručak. Motovun je najbolje sačuvana srednjovjekovna istarska utvrda koja se razvila na vrhu strmog brežuljka. U prapovijesnim vremenima, ilirska i keltska plemena gradila su svoje utvrde na mjestu današnjeg Motovuna. Ime mu je također keltskog porijekla, a nastalo je od riječi Montona, što znači grad u gori. Danas se ondje održava nadaleko poznati “Motovun film festival”. Nakon šetnje motovunskim zidinama i kave na terasi s pogledom na prekrasne, zelene istarske površine u podnožju, izletnici su krenuli kući, ali s još jednom stanicom, ovaj put za shopping – u Tower centru Rijeka.

POZIVNICA

Piše: Marin Mušćo

RIBARSKE FEŠTE

U organizaciji TZO – a Lopar, a uz ugostiteljsku ponudu “Imperiala” d.d., te uz nastup grupe “Mondy” održana je 13.07. ribarska fešta na Rajskoj plaži. Vrhunac večeri bila je prezentacija tradicionalnog ribolova “mrežom potegačom” te prekrasan petominutni vatromet.

Druga ribarska fešta upriličena je 21.08. na platou Mul. Brojni okupljeni posjetitelji mogli su uživati uz glazbeni nastup grupe “Mondy”, prezentaciju tradicionalnog ribolova u režiji loparskih ribara, te bogatu gastronomsku ponudu koju su priredili djelatnici “Imperiala” d.d.

PRVI FESTIVAL SAMBE

Prvi Samba festival održan je 20.07.2012. u Loparu, na najpoznatijoj i najljepšoj pješčanoj plaži na Jadranu, u organizaciji Općine Lopar, TZO – a Lopar te udruge “Samba ispod volte Senj”.

Na Festivalu je nastupilo ukupno 9 samba skupina (baterija) i 2 plesne (zumba i capoera) iz ukupno 6 zemalja (Njemačka, Mađarska, Italija, Austrija, Francuska i Hrvatska) sa 230 kostimiranih svirača i plesačica. Dobra glazba te plesna koreografija, uz vrhunsku gastronomsku i ugostiteljsku ponudu namamili su na Rajsku plažu oko 5.000 posjetitelja koji su se u ritmu sambe zabavljali do ranih jutarnjih sati.

Želja za ovakvim događajem postoji već duže, a konačno su se posložili uvjeti da samba dođe na loparski pijesak koji uz samba svirače i plesače neodoljivo podsjeća na brazilsku Copacabanu, rodno mjesto sambe.

Na taj način Lopar je dobio vrhunski “event”, vrlo privlačan za turiste, a ujedno i dodatnu promociju pijeska, zabave za sve generacije te u konačnici veliku promidžbu destinacije, a nadamo se da će ovaj Festival sambe postati tradicionalna manifestacija loparskog kalendara događanja.

POZIVNICA

KONCERT TRIA PREISINGER - “OD BEČA DO BROADWAYA”

Ispred crkve Sv. Ivana Krstitelja održan je u 8. kolovoza u organizaciji TZO-a Lopar i Centra za kulturu Lopar, koncert ozbiljne glazbe pod nazivom “Od Beča do Broadwaya”.

Nastupio je svjetski poznati Trio Preisinger kojeg čine Jiri Preisinger (koncertni majstor violine), Marta Vaskova (pijanistica), te Andrea Široka (sopranistica-solistica nacionalnog teatra iz Brna).

Trio je brojnu publiku zabavljao klasičnim djelima Puccinija, Dvoraka, Straussa, Brahmsa, Gerschwina..., ali i nešto veselijim glazbeno-vokalnim izvedbama djela poput Meine Lippen Sie kuessen (Lehar), My fair lady (Loewe), Joj mamam (Kalman).

Fantastična izvedba češkog Tria Preisinger još jednom je pokazala da i klasična glazba može naći put do srca glazbene publike, te da zaslužuje biti dio loparskog kalendara događanja.

MALA GOSPA 2012.

Velikom pučkom feštom u šatoru “Melak” uz nastup grupe “Berekini” i “Largo”, KUD-a San Marino, Loparskih pučkih pjevača, gostujućeg KUD-a iz Vladislavaca te bogatu gastronomsku ponudu završeno je obilježavanje Dana Općine Lopar i blagdana Male Gospe.

DJEČJI KUTAK

“HRVATSKA VOLONTIRA” U LOPARU

Odgajateljice: Tamara Malunac i Kristina Holjar

Povodom obilježavanja dana “Hrvatska volontira” 21. rujna 2012., volonterima iz cijele Hrvatske pridružili su se i mališani iz Dječjeg vrtića “Pahuljica” - područno odijeljenje Lopar. Uz pomoć volontera roditelja, volontera iz restorana “Piano”, Mladeži HDZ-a, Udruge veterana Domovinskog rata Lopar i mladih nogometaša, organizirano je uređivanje vanjskog dvorišta, bojanje stolica, tobogana i klupa, sadnja i uređenje kamenjaka. Vrtić je osigurao dio boja, Turistička zajednica općine Lopar je mališanima i volonterima osigurala sokove, a restoran “Laguna” donirao nareske. Ovim putem zahvaljujemo se svima koji su sudjelovali u akciji “Hrvatska volontira”.

JESENSKE RADOSTI NAŠIH MALIŠANA

Piše: Djeca i odgojiteljice DV-a “Pahuljica”

Jesen nam je bogatstvom plodova prirode omogućila široki spektar događaja i raznovrsnih aktivnosti u našem vrtiću. Od 15. do 20. listopada obilježavali smo Tjedan zahvalnosti za plodove Zemlje, Dan jabuka (22.10) i Međunarodni dan štednje (31.10). U suradnji s roditeljima i lokalnom zajednicom posjetili smo pekaru u Loparu kojoj smo poklonili sliku pekare onako kako ju mi vidimo, a oni su nas zauzvrat počastili vrućim slatkim muffinima. Zajedno s roditeljima ukrali smo vrtić jesenjim plodovima i lišćem. Kako se mjesi tijesto i peče kruh pokazali smo na zajedničkoj radionici s našim mamama i bakama, obilježivši tako Dane Kruha. Da je jabuka zdrava, to svi znamo i u njenu smo čast radili voćnu salatu uz pomoć naših mama, koju smo kasnije u slast pojeli. Iako djeca još ne razumiju svrhu vrijednosti novaca, znaju brojiti u “kunama” i znaju da štedjeti znači “kupati igračku koju

želim”. Da bismo vidjeli gdje se to novac čuva, podiže i štedi, posjetili smo Privrednu banku na Međunarodni dan štednje, 31. listopada. Šetnja do banke bila je prilika da ponovimo pravila ponašanja u prometu i pravila zajedničke šetnje. Teti Zdravki u banci poklonili smo sliku “Jesen” i otpjevali joj pjesmicu, a ona nam je poklonila kasicu “Sparkie” i počastila nas bombonima što nas je posebno razveselilo.

Napravili smo i kratki izlet do grada Raba u matični vrtić, gdje smo pogledali predstavu “Pčelice, pazi” u društvu naših roditelja. Nakon predstave poigrali smo se s djecom iz matičnog vrtića u njihovom novouređenom dvorištu.

Svaki dan pomalo vježbamo, pjevamo, crtamo, istražujemo i uživamo u zajedničkoj igri u našem vrtiću.

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

ZA “LOPARSKI TIĆI” SAMO RIJEČI HVALE

Piše: Slađan Čolić, tajnik DŠR – a Lopar

Završava još jedna godina u kojoj su naši polaznici škole malog nogometa “Loparski tići” bili aktivni, kako u školskim klupama, tako i na sportskim terenima. Čast nam je i zadovoljstvo istaknuti da su svi polaznici uspješno završili tečaj i trening, a posebno možemo izdvojiti završnicu škole malog nogometa. Tijekom treninga u ljetnim mjesecima pomogao nam je naš dragi prijatelj i trener Željko Višošević. U periodu od dva mjeseca isplanirao je odraditi 16 treninga, te nam je pomogao oko rada s loptom i kondicijskih treninga. Tjedno se radilo po dva treninga, a djecu je posebno razveselio noćni trening. Istaknut ćemo i sudjelovanje polaznika na rapskoj juniorskoj ligi i iskoristiti priliku da još jednom zahvalimo našim polaznicima na sudjelovanju na koje smo jako ponosni. Pokazali su da uz ozbiljan pristup i ponašanje mogu biti primjer u našem mjestu.

Radi uspješno odrađenih treninga za uzraste od 8 – 15 godina, 24.06.2012. DŠR Lopar je organiziralo završnicu za polaznike škole malog nogometa (tj. međusobni turnir). Sudjelovale su četiri ekipe različitih uzrasta te su podijeljene medalje za svakog polaznika škole malog nogometa “Loparski tići”. Za dobru zabavu i izvrsno spremljenu hranu bili su zaslužni naši donatori Creshendo, Navigator, Dragica, Stella, Laguna i Bellevue. Nakon kratke stanke, 15.09.2012., započeli smo s radom i upisima za novu generaciju polaznika, tako da sada brojimo 37 članova.

Naši mali polaznici imaju veliki potencijal i zato napominjemo da se neće stati na dosadašnjem radu, te da će se pojačati intenzitet treninga uz suradnju s profesionalnim trenerima. Djeca su nas zadužila da im omogućimo nesmetano uživanje u nogometu. Potaknuti od strane polaznika, najavljujemo još bolji i pravilniji pristup prema treningu jer bez iskustva i pravilnog pristupa nema rezultata.

Hvala roditeljima na razumijevanju uz sportski pozdrav od svih polaznika škole malog nogometa i predsjedništva DŠR – a Lopar. Ovim putem zahvaljujemo se i svim našim donatorima na podršci koju su iskazali tijekom cijele godine, a posebno Općini Lopar i TZO – u Lopar, uz želju za nastavkom izvrsne suradnje.

LOPAR DOČEKAO SUDIONIKE “Radlfruehlinga Kvarner 2012.”

Piše: Marin Mušćo

Ni loše vrijeme nije uspjelo pokvariti iskrcavanje oko dvjestoinjak uglavnom njemačkih turista u sklopu etapne biciklističke manifestacije “Radlfruehling Kvarner 2012.” u organizaciji Id Riva Toursa, Kompas Travela, Bavarske Tv i Tz Kvarnera.

Tzo Lopar se u ulozi domaćina potrudila da sudionike dočekaju loparske frite, voda te promidžbeni materijali koje su dijelile marljive članice KUD – a “San Marino” odjevene u narodnu nošnju.

Etapa se cijelim otokom vozila uz pratnju policije i hitne medicinske pomoći.

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

ŽUPANIJSKE IGRE DOBROVOLJNIH DARIVATELJA KRVI U LOPARU

Piše: Marin Mušćo

U subotu 03.06.2012. u Loparu je u organizaciji Crvenog križa PGŽ-a i aktiva DDK-a Rab uz potporu Grada Raba, Općine Lopar i TZO-a Lopar održan Susret Dobrovoljnih darivatelja krvi PGŽ-a na kojemu se okupilo oko 450 dobrovoljnih darivatelja krvi iz cijele Primorsko – goranske županije.

Lijepo vrijeme, dobro raspoloženje, zanimljive sportske igre (natjecanja u malom nogometu, boćanju, stolnom tenisu, briškuli i trešeti, pikadu, potezanju konopa...), dodatni sadržaji (vođenje Geoparkom, izlet na Goli otok), domaći specijaliteti (frite, hrostuli, suhe smokve, rakija...), te druženje uz pjesmu i ples svi sudionici će zasigurno još dugo, dugo pamtili.

SUN ADRIA CUP 2012.

Piše: Marin Mušćo

Početkom lipnja u Loparu je u organizaciji TK Rab, uz potporu Grada Raba, Općine Lopar i TZO-a Lopar, te sponzorstvo tvrtke SUN ADRIA iz Rijeke, Croatia osiguranja održan 14. po redu SUN ADRIA CUP, teniski turnir veterana koji je okupio 80-ak tenisačica i tenisača iz 5 zemalja (Hrvatska, BiH, Slovenija, Slovačka i Njemačka). Super vrijeme, još bolji ambijent, dobra zabava, vrhunski tenis, ukusni domaći specijaliteti (polpete od hobotnice, pržene lignjice, grill party...) razlog su zašto je loparski turnir najomiljeniji i najposjećeniji od svih veteranskih turnira u Hrvatskoj! Još kad tome dodamo pobjede Marin Lazarića i Aleksandra Šanića u svojim kategorijama, možemo reći da SUN ADRIA CUP 2012. bio više nego uspješan! Vidimo se na 15.!

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

MALONOGOMETNI I BOĆARSKI TURNIR “MALA GOSPA”

Piše: Marin Mušćo

Na malonogometnom turniru Mala Gospa 2012. koji se održavao 06. i 07. rujna sudjelovalo je ukupno 6 ekipa. Pobjedu je odnijela ekipa “FAST FOOD Kod Darka”, drugo mjesto osvojila je ekipa “Miš -Maš”, a treće “International Rab”. Najboljim vratarom turnira proglašen je Mario Matihlija, najboljim igračem Tin Prpić, a najbolji strijelac bio je Nenad Buza Vidas.

U boćarskom turniru sudjelovalo je osam ekipa a nakon višednevnih nadmetanja pobjedu je odnijela ekipa Kampora, drugo mjesto ekipa Arbona Lopar, te treće ekipa Padove. Najbolji košadur turnira bio je Franjo Kordić, a izbijač Mile Španjol.

RADNO-SVEČANOM SJEDNICOM VIJEĆA TURISTIČKE ZAJEDNICE I PLIVAČKIM MARATONOM DR. BOJANA GLAŽARA U LOPARU OBILJEŽEN SVJETSKI DAN TURIZMA

Piše: Ivica Hodak

kapetanije u Loparu, koja je ove godine s izdanih 1.125 vinjeta sezonskim moreplovcima, u konkurenciji 19 županijskih ispostava, podijelila četvrto mjesto s Ispostavom lučke kapetanije u Cresu. Po broju izdanih vinjeta bolji su bili jedino; Rab, Lošinj i Punat. Obilježavanju Svjetskog dana turizma u Loparu svoj doprinos dao je i najpoznatiji doktor među plivačkim maratoncima – Bojan Glažar. On je po vrlo nepovoljnom vremenu, boreći se s jakim jugom i velikim valovima, u već poprilično ohladnjelom moru, preplivao rutu od rta Sorinj do trajektne luke u Loparu, vjerojatno zbog potrebe cik-cak plivanja dionicu koja je bila i duža od 4,5 nautičke milje.

- Ovo je, čini mi se treći maraton, koji sam posljednjih godina otplivao u akvatoriju otoka Raba. Volim doći na ovaj preljepi otok, posebno u Lopar gdje imam mnogo prijatelja još iz vremena Domovinskog rata, rekao nam je između ostalog Dr. Bojan

S navedena dva događaja, uz napomenu da su svoja vrata 26. rujna zatvorili objekti hotelskog naselja San Marino, u Loparu je i službeno zaključena ovogodišnja uspješna turistička sezona. Na održanoj sjednici Vijeća Turističke zajednice općine Lopar čuli smo da je u Loparu s 25. rujnom ove godine ostvareno ukupno 680.000, ili 4% više turističkih noćenja u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Uz to, zabilježeno je 90.000 dolazaka što je za čak 10.000 uspješnije u odnosu na 2011. godinu. Na sjednici Vijeća čule su se i sugestije na koji način unaprijediti određene aktivnosti kako bi se slijedeće turističke sezone zabilježili još bolji rezultati, rekao nam je direktor Ureda TZO Lopar, Marin Mušćo.

Gost na sjednici Vijeća Turističke zajednice, prvi čovjek Lučke kapetanije u Primorsko goranskoj županiji, Darko Glažar, istaknuo je sjajan uspjeh Ispostave Lučke

SPORTSKE I DRUGE AKTIVNOSTI

Glažar napomenuvši da je istovremeno i tužan zbog toga što je u međuvremenu ostao bez svojih velikih prijatelja, legendi plivačkih maratona: Veljka Rogošića i Ivice Ice Blaškovića.

“ENCIAN RAB TREKING 2012.” – 5. IZDANJE

Piše: Šimun Cimerman, glavni organizator “Treking lige”

Već je prošlo 5 godina od prvog “Rab trek-inga”, sada već davne 2007. godine. No, iako na prvi pogled malen, otok Rab je i ove godine trekerima ponudio pravu pustolovinu u zadnjem, 12. kolu 8. izdanja Treking lige.

Prva u nizu pustolovina bila je zamjena mjesta starta “Ultraša” (40 km) iz Raba na Mišnjak i starta “Planinarske kategorije” (25 km) iz Mišnjaka u Rab. Razlog tome je zaključak kako je trasa Mišnjak - Kamenjak ipak prezahtjevna i preopasna za kategoriju 25 km. I organizator je bio u pravu - ova dionica bila je zahtjevnija čak i za neke “Ultraše”. Već tradicionalno, i ove godine poklopilo se fantastično vrijeme, toplo, bez vjetera i kiše, s minimalno sunca, tako da se na startu sve 3 kategorije - “Jogging” (12 km), “Planinarska” (25 km) i “Ultra” (40 km), pojavilo 205 treкера. Cilj utrke je bio u Loparu, u restoranu “Lavanda”, gdje su nam Loparani bili sjajni domaćini, kao i svih ovih godina do sada. U elitnoj “Ultra kategoriji” slavio je Slovenac sa zagrebačkom adresom, Andraž Hribar, dok je drugoplasirani Stiven Vunić stigao čak 30 minuta zaostatka za prvim. U istoimenoj ženskoj konkurenciji slavila je Tadeja Krušec, ujedno i ukupna pobjednica “Treking lige 2012.”, već drugu godinu zaredom. U “Planinarskoj kategoriji” slavili su Kristijan Gregov i Neža Jurjavčič, dok su u najkraćoj, “Jogging kategoriji” pobjedu uzeli Damjan Jadretić i Maja Bonačić.

Na kraju nije izostao ni party u Loparu, koji je potrajao do sitnih sati. Jadranski otoci pokazali su i ovaj put da su kao stvoreni za sportske “evente” izvan turističke sezone, posebice ako ima sreće s vremenom. Vidimo se i sljedeće godine na Rabu, jednom od najljepših i zasigurno najraznolikijih jadranskih otoka!

POSJETI OPĆINI LOPAR

POSJET MINISTRA TURIZMA

Piše: Marin Mušćo

26. srpnja 2012. Lopar je posjetio ministar turizma RH, g. Veljko Ostojić sa svojim suradnicima. U pratnji predstavnika “Imperiala” d.d. (g. Vlado Miš i g. Josip Stančić), Općine Lopar (g. Damir Paparić, g. Alen Andreškić i g. Frane Gabrić), te TZO-a Lopar (g. Marin Mušćo) obišao je novouređeni Family hotel Lopar, Turističko naselje “San Marino” te Rajsku plažu.

U kratkom druženju s domaćinima, upoznao se s dosadašnjim tijekom turističke sezone, ali i ključnim pitanjima koji muče vodeće strukture loparskog i rapskog turizma (prometna izoliranost, zakonske nemogućnosti za provedbu određenih projekata razvoja turizma, privatizacija najveće rapske hotelske kuće, legalizacija objekata, PDV...). Načelnik Općine Lopar ukratko je izložio moguće strategije razvoja turizma na području Lopara (produljenje turističke sezone kroz projekt Zatvorena rivijera, izgradnja pansiona i apartotela, zone dnevno-noćne zabave...).

Ministar Ostojić je na kraju iskazao veliko razumijevanje za problematiku, te se stavio na raspolaganje za pomoć u rješavanju određenih problema, a domaćini su se zahvalili na posjeti poklonivši mu 2 knjige “Lopar-turistička prošlost i sadašnjost” i “Legenda o Svetom Marinu”, te škrinjicu “Loparsko blago”.

POSJET DELEGACIJE SAN MARINO

Piše: Marin Mušćo

Svojim posjetom 26.08.2012., Lopar su počastili aktualni “kapetani regenti” Republike San Marino: Italo Righi i Maurizio Rattini s pratnjom. Otok Rab, a samim time i Općina Lopar, njeguje prijateljske odnose s najstarijom i trećom najmanjom republikom u Europi, a prvenstveno radi činjenice da je spomenutu republiku 302. godine osnovao naš sumještani Marini koji se po legendi zajedno s Leom iz Lopara uputio na Apeninski poluotok u potrazi za boljim životom.

Delegaciju su u prostorijama Općine Lopar primili načelnik Alen Andreškić, predsjednik Općinskog vijeća, Damir Paparić, te direktor Ureda TZO Lopar, Marin Mušćo. Nakon razmjene prigodnih riječi i poklona, delegacija je razgledala Rajsku plažu s turističkim naseljem i autokampom znakovitih naziva “San Marino”, a uz kasnije druženje iskazana je spremnost za nastavkom prijateljske, kulturne ali i poslovne suradnje.

ZANIMLJIVOSTI IZ LOPARSKE PROŠLOSTI

UPOZNAJ PROŠLOST ZA SRETNIJU BUDUĆNOST

Piše: Andrija Škarić

Svaka ljudska duša koja osjeća more i sve ono što je vezano uz more, prilikom bilo kakvog, makar i samo vizualnog susreta s brodovima poznate rapske brodogradnje, biva očarana ljepotom i elegancijom, kao pri susretu s osobom u koju je bezgranično zaljubljen. Čovjek u tom momentu u sebi ima bezbroj pitanja, a niti jedno ne može postaviti, jer ostaje nijemo zadivljen, bez obzira sreće li se s tim brodovima ili barkama na sajmovima nautike ili u raznim lukama i lučicama diljem svijeta.

No, vjerujem da malo tko od onih koji se dive ljepoti i eleganciji čamaca i brodova stvorenih na otoku Rabu, zna kako usavršavanje u stvaranju ovakvih ljepotica traje već stoljećima. U starim zapisima stoji kako je brodogradnja na otoku bila razvijena već u trinaestom stoljeću. Naime, provalom Mongola i Tatara u naše krajeve u trinaestom stoljeću, mnogi su u bijegu od neprijatelja, spas pronašli na našem otoku. Stanovništvo je bilo podijeljeno na patricije i pučane. Pučani su se udruživali u bratovštine, a kao jedna od najstarijih, uz bratovštine strijelaca, kovača, mornara, zlatara, ribara itd., spominje se i bratovština brodograditelja. Uz gradnju većih brodova - lađa, kojima se, između ostaloga, izvozila sol i slana riba u Italiju, gradile su se i male lađe, u Loparu poznate pod imenom "loparska laja", a na ostalom dijelu otoka pod imenom "rapska laja", ili, kako stoji u starim spisima općine Rab, pod imenom "zopolo". Bez obzira na naziv, ista je služila za ribolov ili kao prijevozno sredstvo do obližnjih otoka, otočića i podvelebitskih naselja.

Povijesni izvor govori kako je i u Loparu bila razvijena mala brodogradnja, te da je gotovo svaka kuća posjedovala "laju" od najstarijih vremena. Zadnja "laja" na otoku Rabu uništena je u veljači 1945. godine, i to baš u Loparu, od strane njemačkih okupatora, a bila je vlasništvo Čučić Ivana pok. Ivana, koji je istu sam sagradio 1935. godine. Prve "laje" bile su izrađene na način da se u velikom trupcu (balvanu) pravilo udubljenje. Iste su se koristile uglavnom za ribolov. S vremenom se "laja" nadograđivala i usavršavala te služila za prijevoz tereta i domaćih životinja do obližnjih otoka i otočića, pa i do podvelebitskih naseobina, da bi napokon dobila i svoj konačni oblik, izgled i dimenzije, zadržane do posljednje uništene.

U mnogim razgovorima sa starijim i dobro upućenim ljudima diljem otoka Raba, posebno u više puta ponovljenim razgovorima sa Šimom Matahljom (Šimina), Josipom Ivčom (Čipo), pok. Franom Perićem, te s poznatim brodomodelarima Josipom Rumorom, Željkom Skomeršićem, Lucianom Keberom itd., a uz proučavanje dostupnih zapisa, došli smo do podataka pomoću kojih je napravljena replika "loparske laje" u odnosu 1:10. Ista je u naravi bila dugačka otprilike šest metara, ravnog dna, izdubena u trupcu. Dno je bilo široko pola metra, a širina na vrhu odgovarala je visini od dna do vrha. Udubljenje je bilo između trideset i četrdeset centimetara. Na bokove udubljenog trupca bivaju pribijena rebra, na koja se u nastavku pribijaju daske (madiri) u visini od otprilike pola metra. Tako je "laja" bila visoka od 80-100 cm, a isto toliko i široka. Dakle širina je bila identična visini, a dužina velikih vesala i iga (jiga) poklapala se s dužinom "laje". Tako velika dužina i iga i vesala (nerijetko iz dva dijela) pridonosila je stabilnosti "laje". Ista je imala i dva mala pomoćna vesla, kojima se veslalo na pramčanom dijelu "laje", a i mali jarbol s jedrom za korištenje vjetera. Njezina nosivost penjala se i do jedne tone, pa su se koristile i za prijevoz poljoprivrednih proizvoda do otoka Krka i podvelebitskih naseobina, a prije spomenuti mještani sjećaju se da je u vožnji postizala i veliku brzinu.

U mnogim razgovorima s nadaleko poznatim brodograditeljima i velikim štovateljima prošlosti brodogradnje, ocem i sinom, Josipom i Zdravkom Pičuljanom iz Barbata (i zadnja njihova izgrađena ljepotica "FORTUNA 730" izaziva divljenje zaljubljenika u more i brodove), došli smo do spoznaje da je postojala mala razlika između "laje" koje su se gradile u Loparu i onih na ostalom dijelu otoka. Naime, u Loparu je zadržan oblik jednakog pramca i krme, temelj za buduću gradnju guca i gajete, a po sjećanju Josipa Bepa Pičuljana, u Barbatu su "laje" gradili posječene krme i zatvorene poput "rovinjske batane", što je upućivalo na krmu buduće pasare.

Danas se mnogi hvale i dive prelijepim brodicama izgrađenima na našem otoku, a kako vidimo, školovanje i stjecanje znanja i iskustva trajalo je više od sedam stoljeća.

CRTICA ZA KRAJ

PA DA ĆE BOG DOBRA DAT!!!

Piše: Marin Mušćo

Poslušan malo ovih dan ovi naši ljudi i svako malo čujin: "Katastrofa", "Niš ni dobro", "Niš ne valja", "Ki će ovi zimu živ ostati"... Ali svi jutro teku, ki će prije, očeš va Dionu, očeš va Konzum, očeš va Sindi, ovdje je akcija, tamo je akcija, skoro sve po niš! I ki će više doma ponest, a ne zna se ki je od koga širiji. I unda udri vraže, kako će oslabiti!!! Pa aerobik, pa fitness, pa sad je moderno brzo hoditi po škuromu... A polje neka stoji va deru!

Ne morin verovat da smo tako brzo zaboravili kako nan je jedaput bilo! Ča su stare ženske robe naruke oprale, i to s vodun po ku je trebalo po dvajset puta dnevno va ciglju poč vazet "na Laskovo", "na Jerkovicu" ili "na Civ"! A danas perilice, sušilice... i da ni dobro!

Koliko su samo ljudi na sebi drv od kanta donesli, i to poč pješke priko "Burole" do "Svetoga Mikule" obač živo i zausput donest naramak črnike za staknut oganj! A danas centralno, klime ili drva dopeljane z' Like, raspiljene, rascipane, još samo ča ti va špاهر ne hitu, i da ni dobro!

Koliko se samo baštuni melte i betuna na lopate razmišalo i na bucel diglo, a danas mješalice, dizalice..., i da ni dobro!

Koliko su dica glada užile, a nisu smile poist smokvu ili grozdić grojza, još su morali poč čuvat da ki ne ukrade, a danas smokve po podu padaju i otkad ih ono malo starih "pijacerki" više ne more brat, propadaju i pod noge smetaju, ali bolje je prid butigu pivu pit i čekati ki će platit, nego poč nabrat koneštru smokav pa prodat ili staviti sušiti! Još da ni dobro!

A poč na vesla na puntu Sorinja ili na puntu Šila kalat mriže, šustati ili svititi i posle opet na vesla doma, i molit Boga da čepaš dva-tri ribiča za skuhat med pulintu! Danas su i pente i motori i veli, lipi kaići, a niki ni željan ribe. I da ni dobro!

Koliko se puta trebalo spotiti za popit žmulj bevande!? Trebalo je posaditi trsje, zagnojiti, skopat, zartnat, ostrgat, obrizat, ocimat, povezat, prekrižit, indikat, sumporat, potrgat, zmastiti, paričati bačve, stočiti, pretočiti... A danas kupiš va butigi ono od tri litre na pipicu, i svi da su jako umorni!

Kad bi danas rekal ditetu da ide prevezati ovce, rekli bi ti da si lud, da je to zlostavljanje. Danas više dica ne znaju ča je ovca a ča je tovar. A prije su ljudi sve uz kuću držali, i prasci i kokoše, i nikomu ni smetalo, a danas, ne daj Bože da peteh zapiva, dilje se zove "Tofera" da mu ide reć da umukne boj da gosti ne moru spat! Kako da "Švabo" ne zna ča je peteh! Ne volimo mi da je živo blizu nas, ma svi volimo poist ucirak, pečinku, svinjsku nogicu s fažolun, žgvacet od peteha ili mrhalja. A ča su se dica po Brškitu volov i ovac načuvale. I da ni dobro!

Danas dica samo prid kompjuter i televiziju sidu i ne znaju ni pumidori polit, ni same va školu poč, nego ih s autima peljaju i ne čuje se kako po putu kriču, ne znaju se ni igrati ko ča smo se mi jedanput igrali, na sakrivanje, lovice, štrkat kolo od bicikle, pucat na kljuku...

I još malo pa niki neće ni zapivat znat, boj danas kad zapivaš ili si lud, ili pijan ili ti je sumproglav, pa ni ni čudo da se više ne moru dogovoriti ko je pravi tanac i pojka, kakove su prije bile travesse, fašice, facoli, kurdele, klubuci... A ča se žita na guvni ovršilo, ča se glavica na ruke orunilo pa posle na žrna samlilo, ča se vune ogrdašalo... Sve se drago moje brzo zaboravilo!

Prije su ljudi imali manje, ali su bili zadovoljni, poštivali su jedan drugoga i ono malo ča in je Bog dal. I čula se pisma, i bilo je tanci, i imalo se vrimena za poč na misu. Danas ih i na misu jako malo gre, a virama, barin polovici od njih bi bolje bilo da stoju doma.

Sad su se svi dali samo na apartmani i "cimer fraj" i plaču kako je teško i ki će zimu prezimit s onim kupčićun euri. I čakod je kupčić veći, to više joču!

Pa da će Bog dobra dati!

MALI RJEČNIK ČAKAVŠTINE

Pripremila: Sandra Paparić

- altroke – u odnosu na nešto
- badnut – ubosti
- cigalj – kantica s ručkom (metalna)
- čaparun – morski priljepak
- čaro – bistro
- deboto – baš tako
- falinga – greška
- graftat se – češkati se
- harta / hartija – papir
- inšinj – k sebi (Nisan mogal doć na inšinj. – Nisam mogao doći k sebi.)
- jelek – kratki sako za žene koji se oblači preko kamižota
- kacavida - odvijuč
- lac – zamka
- mareta – val
- naopošno / napošno – baš s nekom namjerom
- odozgora – odozgo
- pajet – bokobran na barci
- ragatač - kuhinjski pribor
- salamura - vodena otopina sa soli za konzerviranje hrane
- škabelin – noćni ormarić
- tavaja – stolnjak
- umit – znati uraditi
- vešta – haljina
- zapametit – zapamtiti

Moja mat

*Moje matere vlasi
beli su ko kudilja,
ali ih je ona
svojin črnin facolun
pokrila.*

*Pod jelek se
bela košulja sakrila,
a osprida travesa ča je od
starosti
svoje požmarila.*

*Va njoj je moja mat
s polja verdaru nosila,
težački znoj
i suze svoje trla.*

M.M

IMPRESUM

Izdavač
Općina Lopar

Za izdavača
Alen Andreškić

Uredništvo
Sandra Paparić
Marin Mušćo

Grafička obrada
Emanuel Pirić

Lektorirala
Sandra Paparić

Tisak
Grafički zavod Hrvatske
Naklada 500

Izdavanje
prosinac 2012.